

TATJÁNA LEVELE (TIZENÖT ÉVVEL ÖREGEBBEN)

Talán elmondhatja a dal,
amit a próza sose merhet;
egyikünk se oly fiatal,
hogy elérjünk a szerelmet.

Jött, ránk nézett és elszaladt.
Hátha vissza lehetne csalni,
hátha lehet a nap alatt
valami még – amennyi, annyi.

Szorongsz, ahogy én is szorongtam,
míg írtam ezt a levelet.
Rejtőzz el itt a két karomban.

Kis herceg, gyere közelebb,
engedd el magadat nyugodtan.
Majd én vezetem a kezed.

Csiki László

A KŐSIVATAG SZÖGLETE

Paul Drumaru barátomnak

„Milyen nyelven álmodsz?” – kérdeztem, amikor még nem a valóságot, nem az eltelt éveket láttuk álmunkban – a valószerű álomnál nincs lidércesebb.

Mostanra azt kérdezem már: mit álmodsz? Mennyi az erőd a felejtéshez? Miféle nem létezők képződnek meg, amikor munka helyett a falnak fordulsz? Nem munka az is, akár a felejtés? Látod magadat olyankor?

Kiérsz egy sárga síkság köveire, s a megtanult szavak sincsenek körülötted, csak a forróság neszez. Csak a sarkokat, érdes éleket kirajzoló fényesség, csak a süket aszály. A félelem, mint a boldogság előérzete. Itt megtörténhet bármi, megtörténhet a nemlét, felperzsel a nap, felszippan a derült ég.

Láthatatlan alagutak a mézes levegőben szerteszét, párálló járatok. Véghetetlen végükön hűvös derengés. Bíborba hajló mélykék lehet. Akárha a hóban nőtt óriás encián tölcserébe jutnál, ha nekimerészkedsz, ki a kánikulából, és onnan átsurogva... Oda.

Élőn, mégse létezőn már, vagyis érzékenyen. Lefelé egy virág gyökerén, elsózva nedveit.

Ekkor szólal meg egy hang. Érthetetlen, de ismerős. Mintha hús szagát hozná a szél. A vágóhid falának dőlt vérehulló fecskéfű zizegését. A kisváros főterén feketén átgörődülő mozdony pöffeneseit.

Egy kislány édes sikolya még – mint mikor a párás borospohár kristályhangon zendül, ha nedves ujjadat végighúzod peremén, és tündöklő képek hullanak le onnan. Valaki egyre dörmög a beázott pincemélyből, sziszeg egy csapzott bajszon át. Kergetnek egy tolvajt, dobog a hídon, átfut az éj falán, hősként visszavetül rá. Egy asszony, akit furcsamód anyának hívnak, naphosszat kiáltozza egy étel nevét. Esőcsepp koppan le egy bogárra. Harangoznak is, kong az ágyúérc, sirba rejtett fejedelmi koronák homlokdiszein pengnek a beomló kavicszemek. Iromba tyúkok pittyegnek – lehet – a hátsó udvaron a porban, a mozi falán hangszóró üvölt. Ez az a nyár.

A paplan nesze is, persze, hajnalonta, és a titokzatos pukkanások.

Mindez egyetlen hangba sűrűsödve. Egyetlen, mély *a* hang az. Ez árad szét a távoli svatagban, a kőlapok felett. Szíven üt. Mintha a szív szót *a* hanggal ejtenéd.

Az anyanyelv maga szól így. Megtalált.

Megrémit, futásra mozdít. De ő diktálja már az ütemet.

A zsigereiden éppen átfűrődő lassú lövedék érzete ez. Amint az önszerelem kitör, s párod nélkül is sajgó kéjt okoz. A mozdulatlan várakozásban belülről tested falának tántorodik valaki másik. Nem lendít ki, lerogyva földre sem teper, jelzi csak, hogy majd elhal.

Itt van most tehát, és azt mondja: jaj. A hang miatt mondja, nem egyébért, példaként. Ez az az *a* hang, ebben a néma indulatszóban. Te nem ejted ki, csak tudod, s hiszed talán, hogy egyedüli tudója vagy. Boldogít s megaláz az esendő tudás. Végére érsz mindennek, amint belekezdesz.

Az anyanyelv állapota ez, félelem s gyönyör egyaránt gyötör. Egy perc csupán, de végleges, egy villanás, s örök.

Közben a sikon, az egyetlenlennül serkedt fűszál bugájából bűg az a hang. Az *a*, vagy talán a nyílt *e*.

Az *o*, a bökö *ö*, az *u*.

A lyukas ég közepéről tűz a nap, irányt nem mutat a kőlapokon, árnyékkodat is aláld gyűri. Az *a* hang egyre szól, kitölt. Zeng már a tested.

Valami furcsa remegés: ijesztő és vágyott. Az egész tér ilyen. Így vakít, így old szét pezsgő, izzó burájában a végtelen határ.

Tudom, hagyod, hogy megtörténjen. Tudom, elengeded kezedből az összes szerzett tárgyat, eldobod a kulcsot, nem kapaszkodsz. Semmi nem a tied, de a mindenség körülötted.

Az *a* hang kitarva szól.

A, á, e, í, o, ö, u, ü.

Nyolc hangzó, semmi egyéb.